

samen sterk voor werk

Milieumanagement bij VDAB

13^e VASTGOEDFORUM

Het Facilitair Bedrijf
29 april 2019 – VAC Gent

VDAB – Alexander Daenen
Diensthoofd Milieu & Energie
Energy Manager

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB

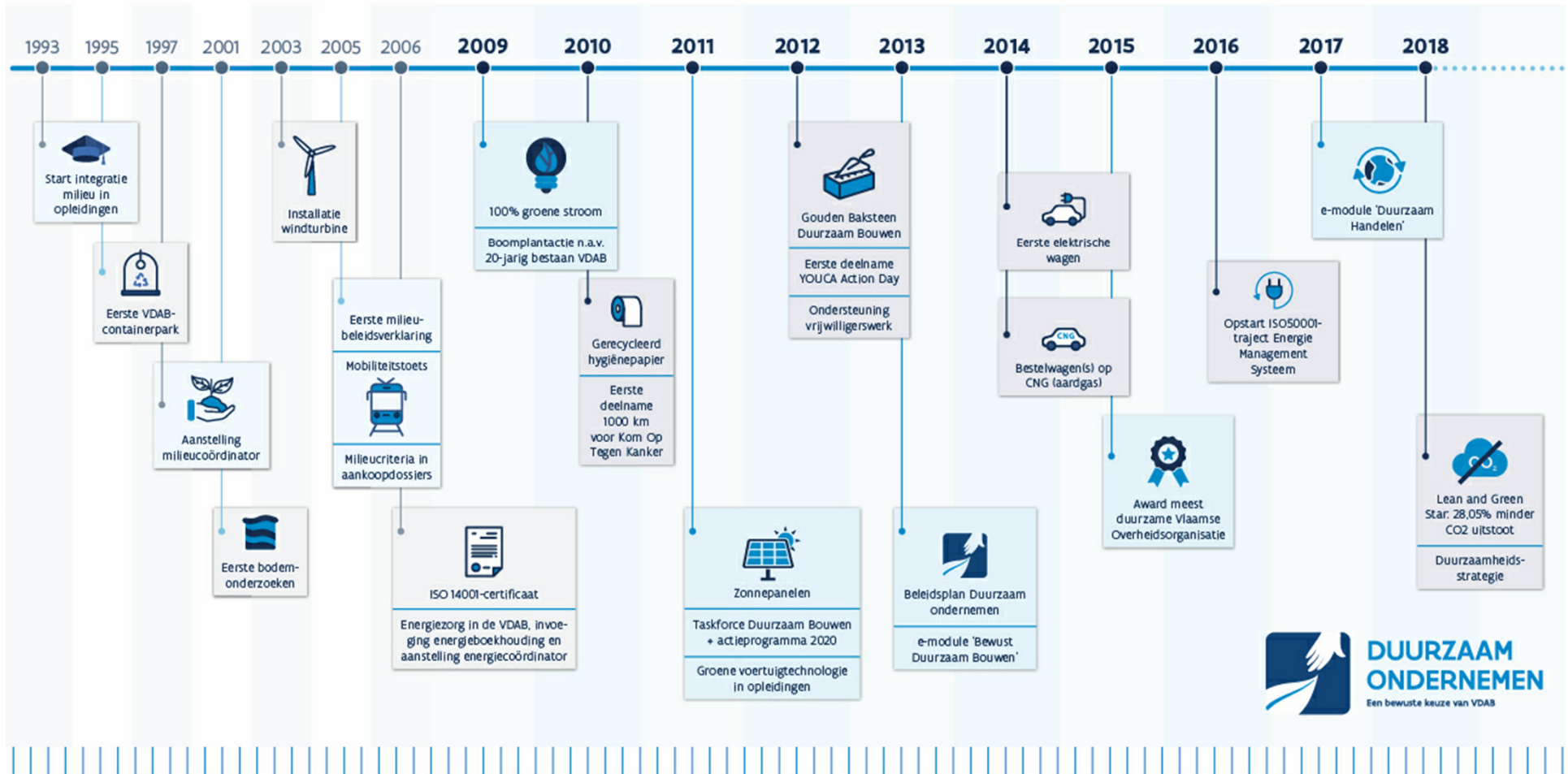
VLAAMSE DIENST VOOR ARBEIDSBEMIDDELING & BEROEPSOPLEIDINGEN

Overzicht VDAB

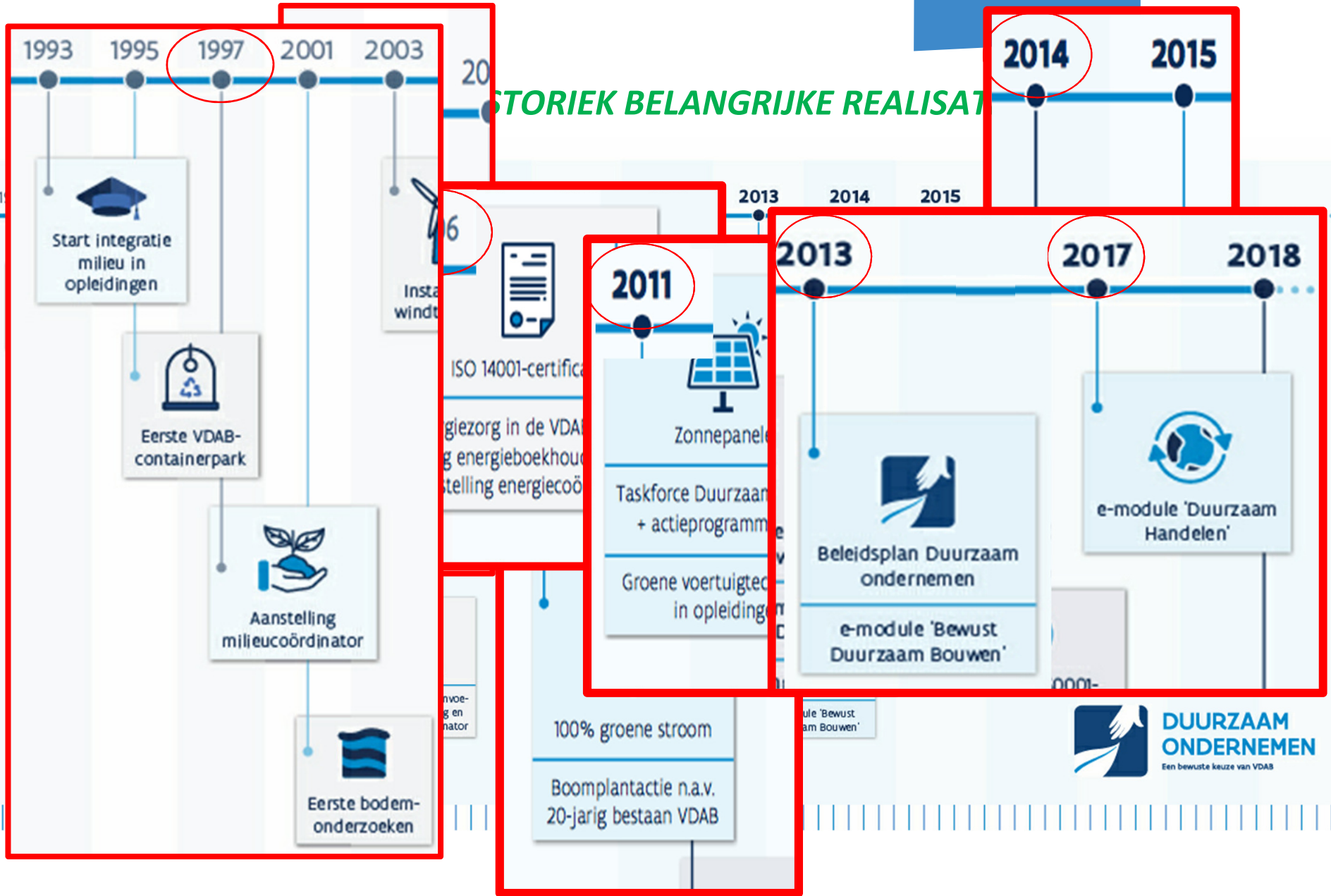
- 5.000+ personeelsleden
- 70.000+ bezoekers per jaar – werkzoekenden & cursisten
- 140 sites in Vlaanderen (10 in beheer door derden) :
  - 45 eigendom
  - 95 in huur
- Functioneel gedifferentieerd :
  - 21 Kantoren (deels publiek toegankelijk)
  - 77 Lokale WerkWinkels (publiek toegankelijk)
  - 42 OpleidingsCentra (lesruimtes en werkplaatsen)

DUURZAME VDAB – HISTORIEK BELANGRIJKE REALISATIES

Duurzaam Ondernemen

Duurzaamheidsstrategie 2025

Uitgangspunt SDG's (Sustainable Development Goals)

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB

Duurzaamheidsstrategie 2025

Visie VDAB 2025

“VDAB is een sterke HR partner voor inclusief en duurzaam werk, met een brede maatschappelijke impact, gedragen door milieubewuste en betrokken medewerkers”

5 duurzaamheidspijlers met **13** doelstellingen

Duurzaamheidsstrategie 2025

Pijler 2

voor inclusief en duurzaam werk

- 8.5. waardig werk voor allen
- 4.4. competenties versterken voor iedereen
- 5.1. gelijke participatie voor iedereen
- 10.2. gelijke kansen verzekeren

Pijler 3

een brede maatschappelijke impact

- 12.7. duurzame praktijken bij overheidsopdrachten
- 17.17. ontwikkelen duurzame partnerschappen

Pijler 4

met milieubewuste

- 7.3. energie-efficiëntie
- 13.2. klimaatactie integreren in beleidslijnen

Pijler 1

een sterke HR partner

- 8.3. Ondersteunen van ondernemingen in jobcreatie
- 16.6. verantwoordelijke en transparante overheidsinstellingen
- 17.17. sterke partnerschappen

Pijler 5

en betrokken medewerkers

- 8.8. veiligheid en welzijn op het werk bevorderen
- 17.17. maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen

De SDG's helpen ons:

- onze werkomgeving verbeteren;
- onze organisatie en gebouwen voorbereiden op de toekomst.

Duurzaamheidspijler **4**: Milieubewuste medewerkers

- **Doelstelling 8:** De milieuzorg en het milieubeheer van VDAB is georganiseerd conform ISO 14001.
- **Doelstelling 9:** We realiseren in de periode van 2005-2030 een reductie van minstens 40% van de CO₂-emissie t.g.v. brandstofverbruik wagenpark.
- **Doelstelling 10:** We verhogen de energie-efficiëntie en beperken het energieverbruik zodat we voldoen aan de EU 20/20/20-richtlijn.
(20% minder energie, 20% minder emissies, 20% duurzame energiebronnen tegen 2020).

Milieubewuste medewerkers

ISO 14001:2015 als motor voor dynamische milieuzorg

sinds
2006

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB

Milieubewuste medewerkers

Milieubeleid

Binnen ons milieubeleid werken we rond 8 thema's:

- M-thema 1 bewust omspringen met energie
- M-thema 2 spaarzaam omgaan met water
- M-thema 3 vermijden van emissies
- M-thema 4 duurzaam omgaan met grondstoffen
- M-thema 5 correct sorteren van afval
- M-thema 6 goed beheer van gevaarlijke stoffen
- M-thema 7 duurzame mobiliteit
- M-thema 8 het behoud van de ISO 14001

Milieubewuste medewerkers

Milieudoelstellingen

11

M-thema 1 • Energiebeheer:

- Energie-efficiëntie verhogen en energieverbruik beperken
- Voldoen aan de 20 / 20 / 20 - richtlijn (EU 2020 doelstellingen)
(20% minder energie, 20% minder emissies, 20% groene stroom)

M-thema 2 • Waterbeheer:

- Beperken stadswaterverbruik
- Regenwater hergebruik

M-thema 3 • Emissiebeheer:

- Minimaliseren emissies en minstens voldoen aan EU 2020-doelstelling

Milieubewuste medewerkers

Milieudoelstellingen

12

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB

M-thema 4 • Grondstoffenbeheer:

- Opvoeren van milieubewust materiaalgebruik
- 100% duurzaam aankopen 2020

M-thema 5 • Afvalbeheer:

- Maximale reductie van de niet gescheiden afvalstromen
- Correcte scheiding van de afvalstromen: Max 10% contaminatie in restafval en PMD
- Stand-still afvalstoffen hoeveelheden en kostprijs

M-thema 6 • Beheer gevaarlijke stoffen:

- Bescherming van de medewerkers en cursisten tegen de risico's van gevaarlijke stoffen
- Preventie van de verspreiding van gevaarlijke stoffen in afval, water, bodem en lucht
- Verdere reductie van gevaarlijke stoffen in grondstoffen en werkmiddelen.
- Opslag gevaarlijke producten conform vigerende wet- en regelgeving

Milieubewuste medewerkers

Milieudoelstellingen

13

M-thema 7 • Mobiliteit:

- We realiseren in de periode van 2005-2030 een reductie van minstens 40% van de CO2-emissie t.g.v. brandstofverbruik
- Duurzame mobiliteit (woon-werkverkeer/dienststopdrachten) aanbieden
- Duurzame mobiliteit stimuleren bij de werknemers én cursisten

- Mobiliteit: criterium voor locatiebeleid en vestigingsoptimalisatie

M-thema 8 • Milieubeheer:

- Organisatie milieuzorg en milieubeheer van VDAB is conform ISO 14001
-> Behoud ISO 14001-certificaat

Milieubewuste medewerkers

Nieuwe en veranderende context

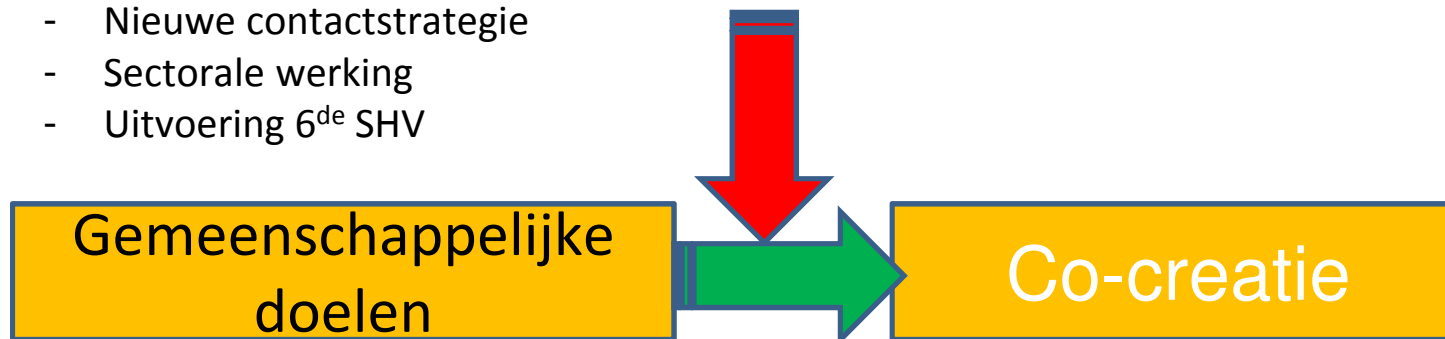
14

Ontwikkelingen in het vakgebied Facility Management

- Nieuwe wet- en regelgeving
- Nieuwe technieken en technologieën
- Nieuwe (duurzame) materialen
- Nieuwe inzichten inzake beheer

Opdracht, beleidsvisie en uitdagingen VDAB: VLAM-visie

- Digitalisering dienstverlening
- Nieuwe contactstrategie
- Sectorale werking
- Uitvoering 6de SHV

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB

Milieubewuste medewerkers

Geïntegreerde milieuzorg

15

Vastgoedbeleid en inrichting

- Nieuw vastgoed en verbouwingen: duurzaam bouwen en BENoveren
- Energiebesparingsnorm realiseren: primair energieverbruik reduceren
- Uitvoering verantwoorde energiebesparende maatregelen in gebouwen
- Implementatie ISO 50001 (Energy Management System)
- Efficiëntieverhoging vastgoedgebruik: bezetting/benutting/aantal sites
- Het Nieuwe Werken (HNW)
- Toegankelijkheid gebouwen: kwaliteitslabel

Milieubewuste medewerkers

Circulaire facility

Circulaire economie wordt de nieuwe standaard !

Milieubewuste medewerkers

Circulaire facility – Aanpak?

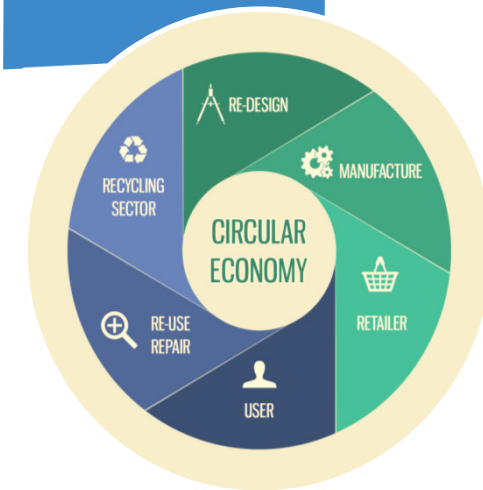
SDG's - duurzaamheidsstrategie – PDCA - Pragmatiek

Vragen:

- Effectief nood aankoop of vervanging?
- Gebruik bestaande grondstoffen (mokken/tussenstap Kringloop)
- Extra grondstof/te ontwikkelen:
  - Hergebruik (Mrs Boxi (ook demonteerbaar), meubels)
  - Minimale aankopen (delen infrastructuur)
  - End of life (weggeven materialen 2de leven verenigingen)
- Kennis partners - samenwerkingsverbanden (windturbine, ESCO's, green deal circul, work out room, Nnof)
- Constantia et labore ... (OO, mobiliteitsvraagstuk)

17

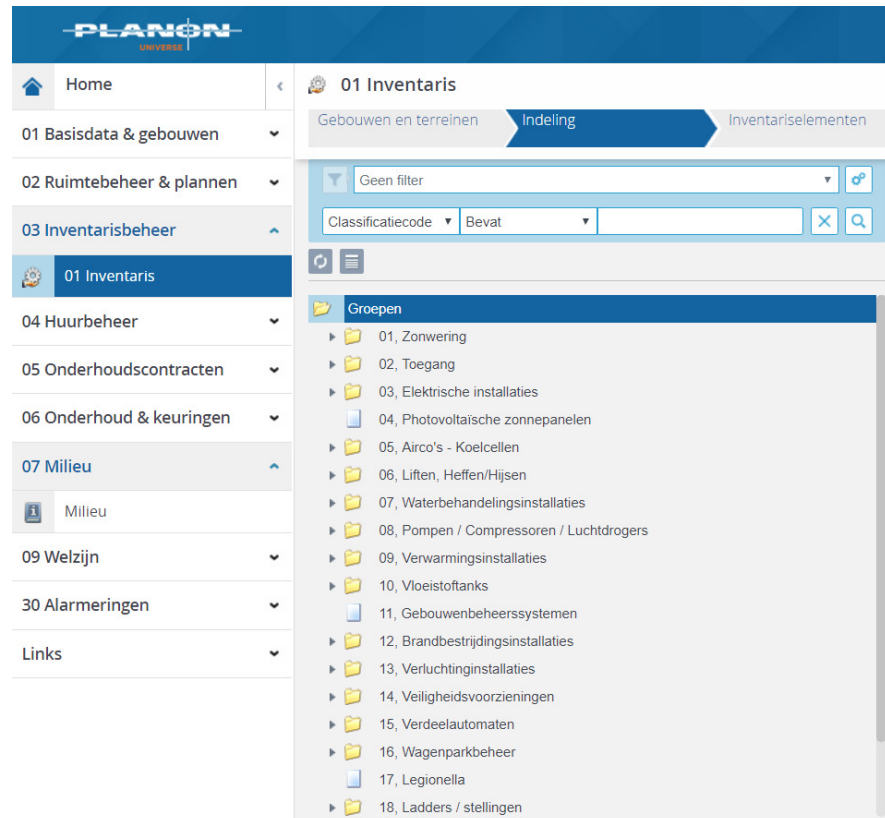
Milieubewuste medewerkers

Opvolging en aantoonbaarheid milieuzorg

Facility Management Syteem (PLANON)

- Gedetailleerde inventaris van alle installaties (infrastructuur)
- Opvolging keuringen en onderhoud

Milieubewuste medewerkers

Geïntegreerde milieuzorg

Lean and Green STAR

Transportopleidingen – Vastgoed – Fleetmanagement

Genomen maatregelen

- ECODEMI-opleiding voor cursisten (Economisch – Defensief – Milieubewust)
- Opvolgen bandenspanning
- Eco-driving voor instructeurs
- Permanent vergroenen van het voertuigenpark
- Verhogen gebruik van vrachtwagensimulators
- Optimaliseren beladingsgraad
- Uitbreiden aantal zonnepanelen
- Investeren in hoogfrequentieladers voor heftrucks

- 28,05 % CO2 / 5 jaar

Milieubewuste medewerkers

20

Geïntegreerde milieuzorg

□ **Opleiding voertuigtechnologie:**

- Maximaal versterken van de competenties voor nieuwe aandrijftechnologieën, zoals **hybride, elektrische en CNG-gestuurde voertuigen**.
- Alle VDAB-automotive opleidingscentra beschikken over **minstens één hybride en/of elektrische wagen** en **beschikbaar voor de instructeurs** om ervaring op te doen.
- Opleidingen met **sectorale certificatie** in samenwerking met sector in hybride en elektrische voertuigen voor cursisten.
- Inzetten op thuisleren via **online modules** om **verplaatsingen te verminderen** naar het opleidingscentrum.
- **Gebruik van simulatoren** (vrachtwagen – scheepvaart)

□ **Opleiding CAD-CAM en CNC-verspaning:**

- Workshops 3D-printing georganiseerd om de cursisten te leren om via optimale voorbereiding **onnodig materiaalverbruik tot een minimum te herleiden** bij het vervaardigen van werkstukken.

Milieubewuste medewerkers

Geïntegreerde milieuzorg

Duurzame bouwopleidingen samen met bouwsector en sociale partners

Isoleren van de bouwschil

Energiebesparing / Hernieuwbare energie

Ventilatie/ Luchtdicht bouwen

Groendaken en groene gevels

Geïntegreerde domotica

BENovatie

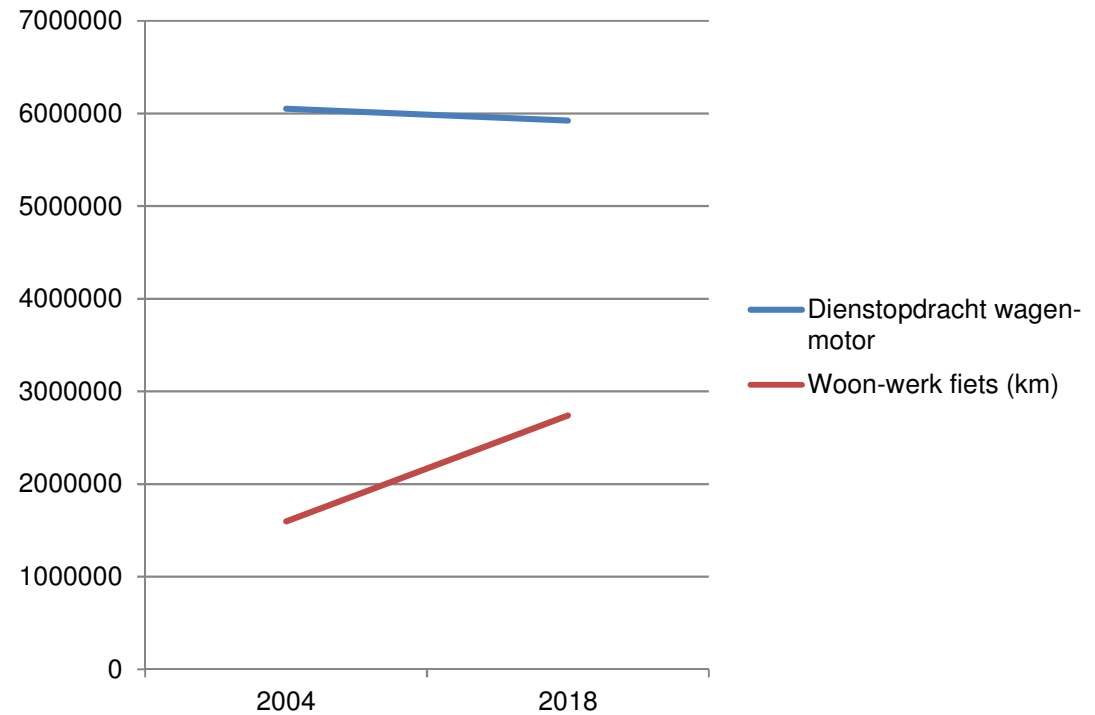
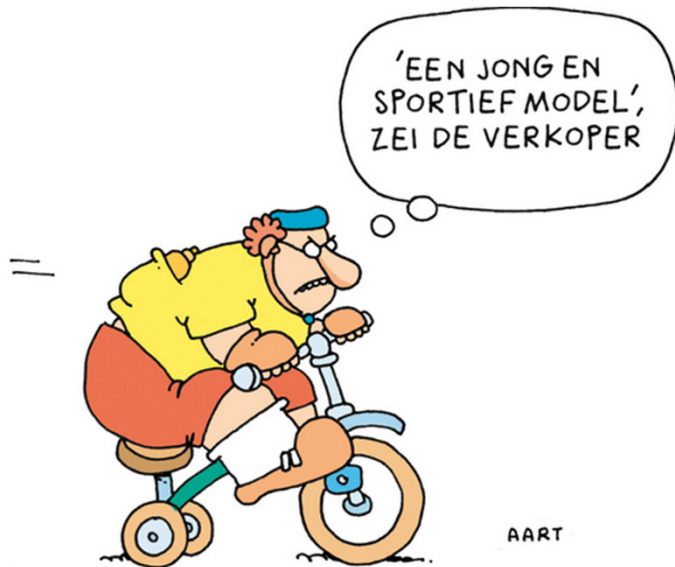
Houtskeletbouw

**GROENE JOBS
BIJ DE VDAB**

Milieuprestaties

- o Doelstelling 9: Reductie van minstens 40% CO2-emissie t.g.v. brandstofverbruik periode 2005-2030

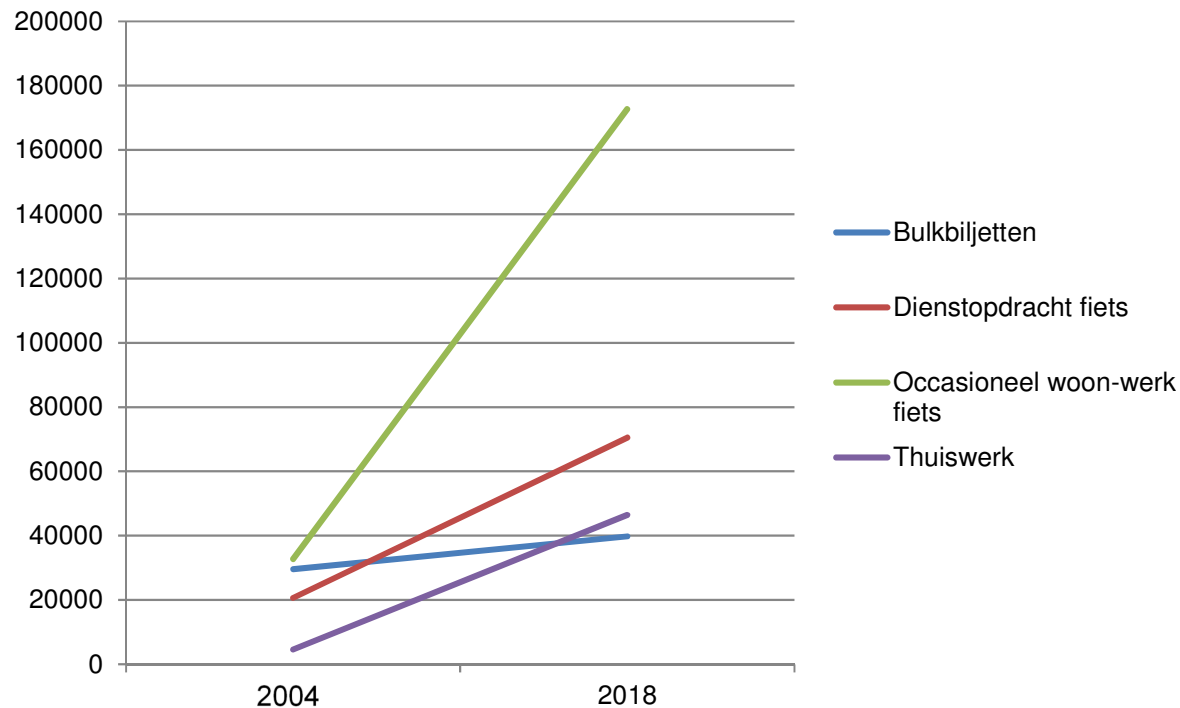

Milieubewuste medewerkers

Milieuprestaties

- Doelstelling 9: Reductie van minstens 40% CO2-emissie t.g.v. brandstofverbruik periode 2005-2030

Alle duurzame vervoersmodi in stijgende lijn!

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

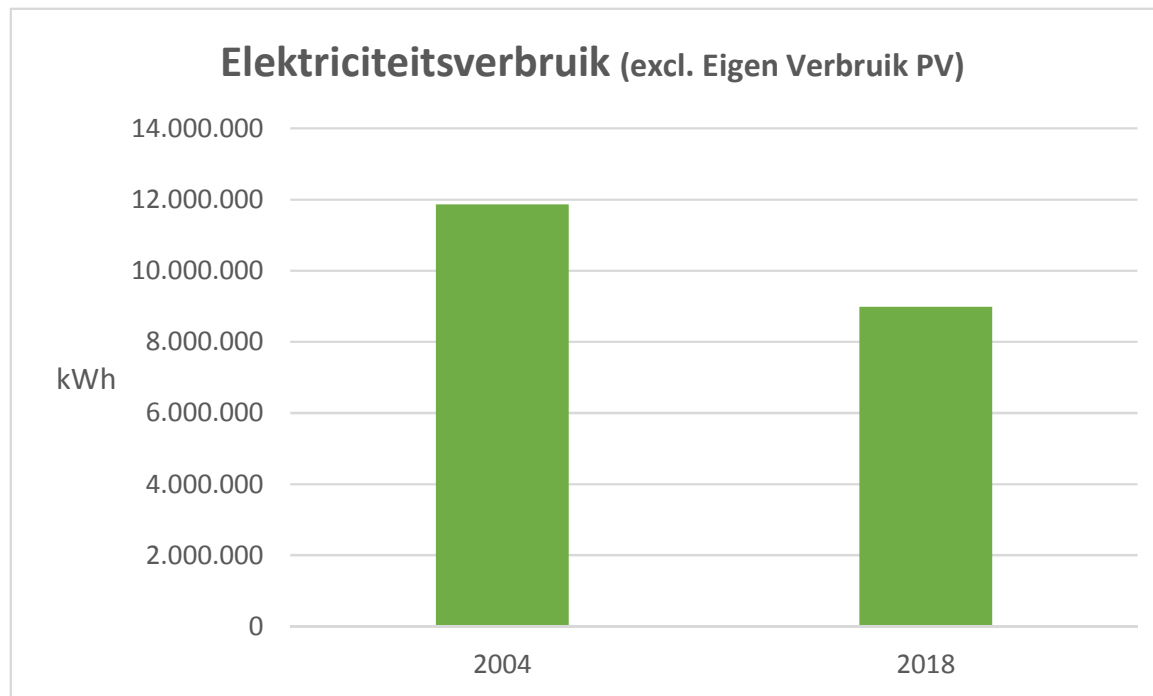
Een bewuste keuze van VDAB

Milieubewuste medewerkers

Milieuprestaties

- Doelstelling 10 : Organiseren van energie-efficiëntie & energieverbruik conform EU 20/20/20-richtlijn → **20% efficiëntie elektriciteit**

- 24%

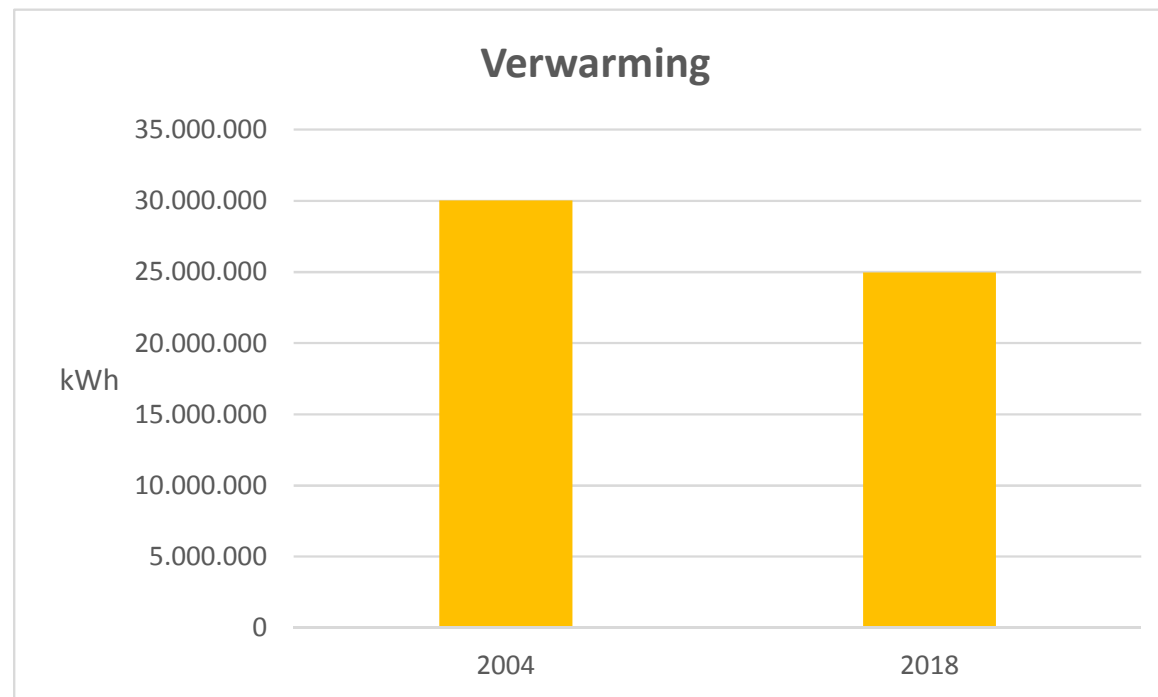
**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB

Milieuprestaties

- Doelstelling 10 : Organiseren van energie-efficiëntie & energieverbruik conform EU 20/20/20-richtlijn → **20% efficiëntie verwarming**

- 17%

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB

Milieubewuste medewerkers

Milieuprestaties

- Doelstelling 10 : Organiseren van energie-efficiëntie & energieverbruik conform EU 20/20/20-richtlijn → **20% Hernieuwbare energie productie**

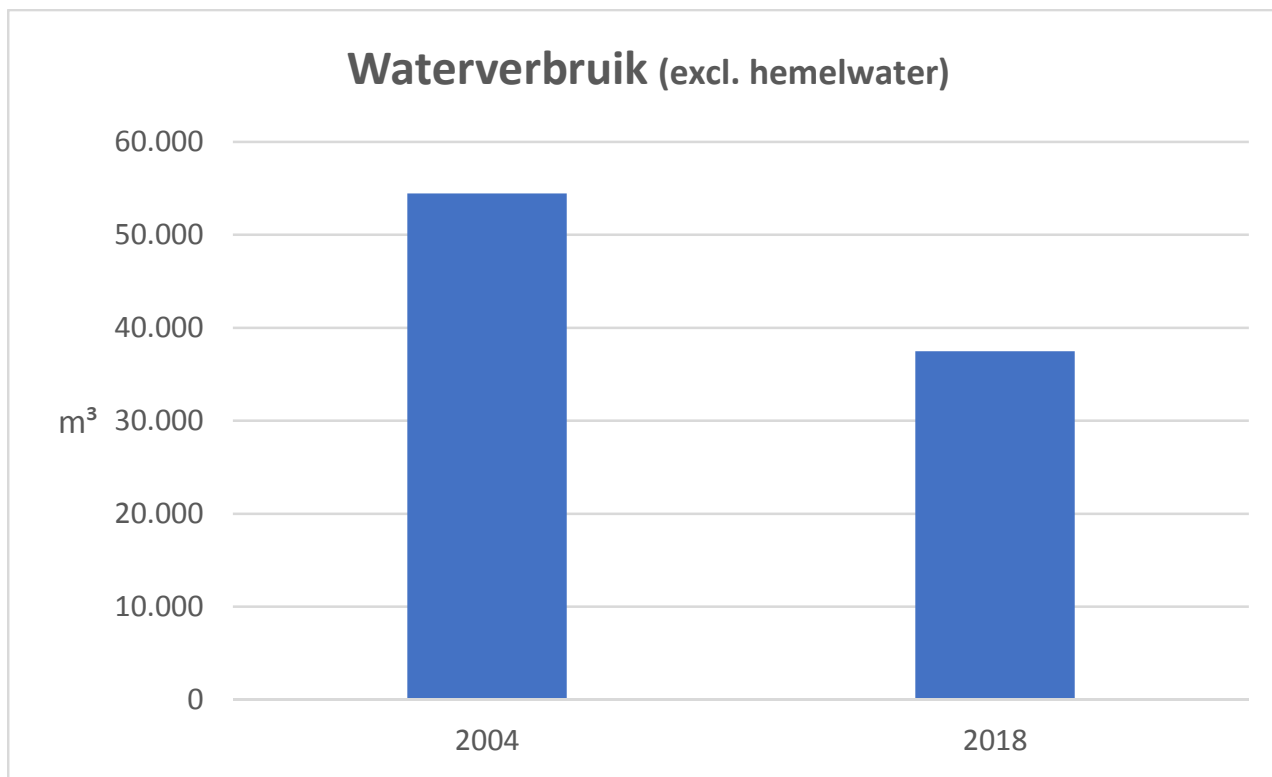
> 33%

Milieubewuste medewerkers

Milieuprestaties

- 31 %

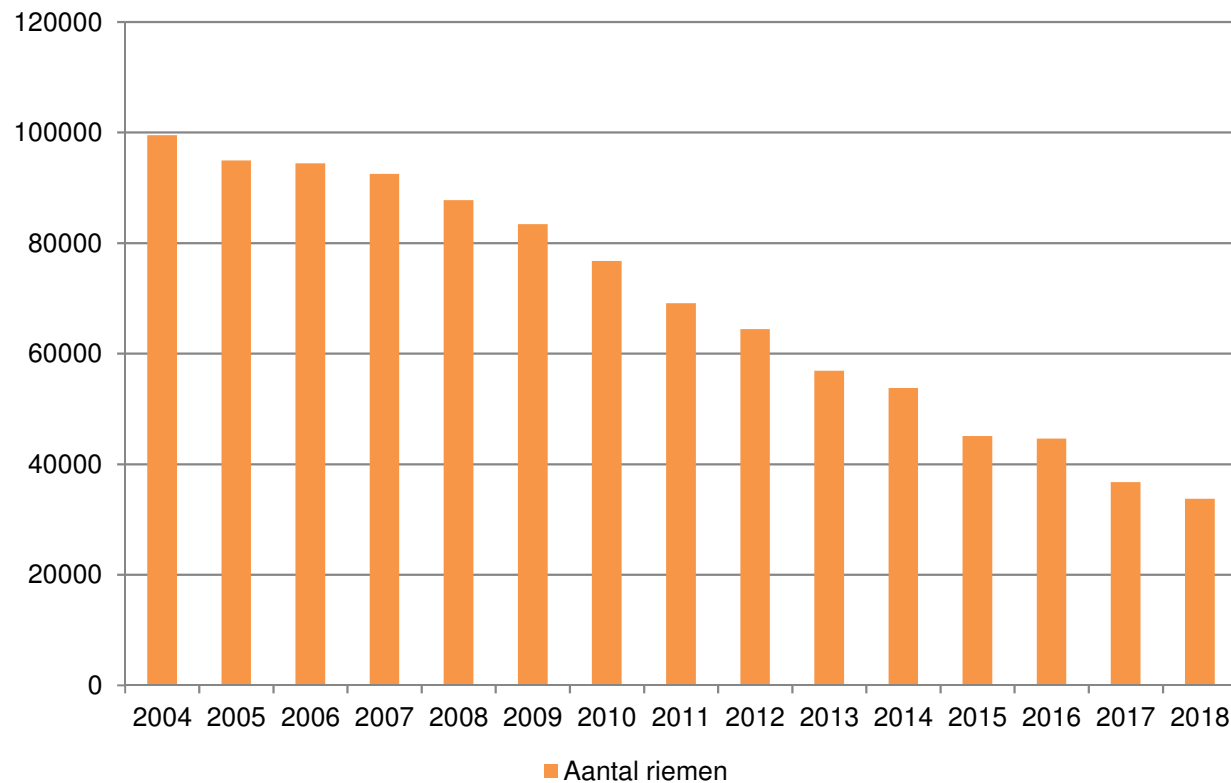

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB

Milieuprestaties

Papierverbruik

- 66 %

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB

Milieubewuste medewerkers

Milieubeleid - Sensibilisering

Milieubewuste medewerkers

Idee? Shoot!

Was enkel je **linkerhand.**

Jij hebt vast een **beter idee** voor een duurzamere VDAB.

Laat het weten!

Mail naar duurzaamondernemen@vdab.be

Zet de afwas buiten **als het regent.**

Jij hebt vast een **beter idee** voor een duurzamere VDAB.

Laat het weten!

Mail naar duurzaamondernemen@vdab.be

DUURZAAM ONDERNEMEN

Een bewuste keuze van VDAB

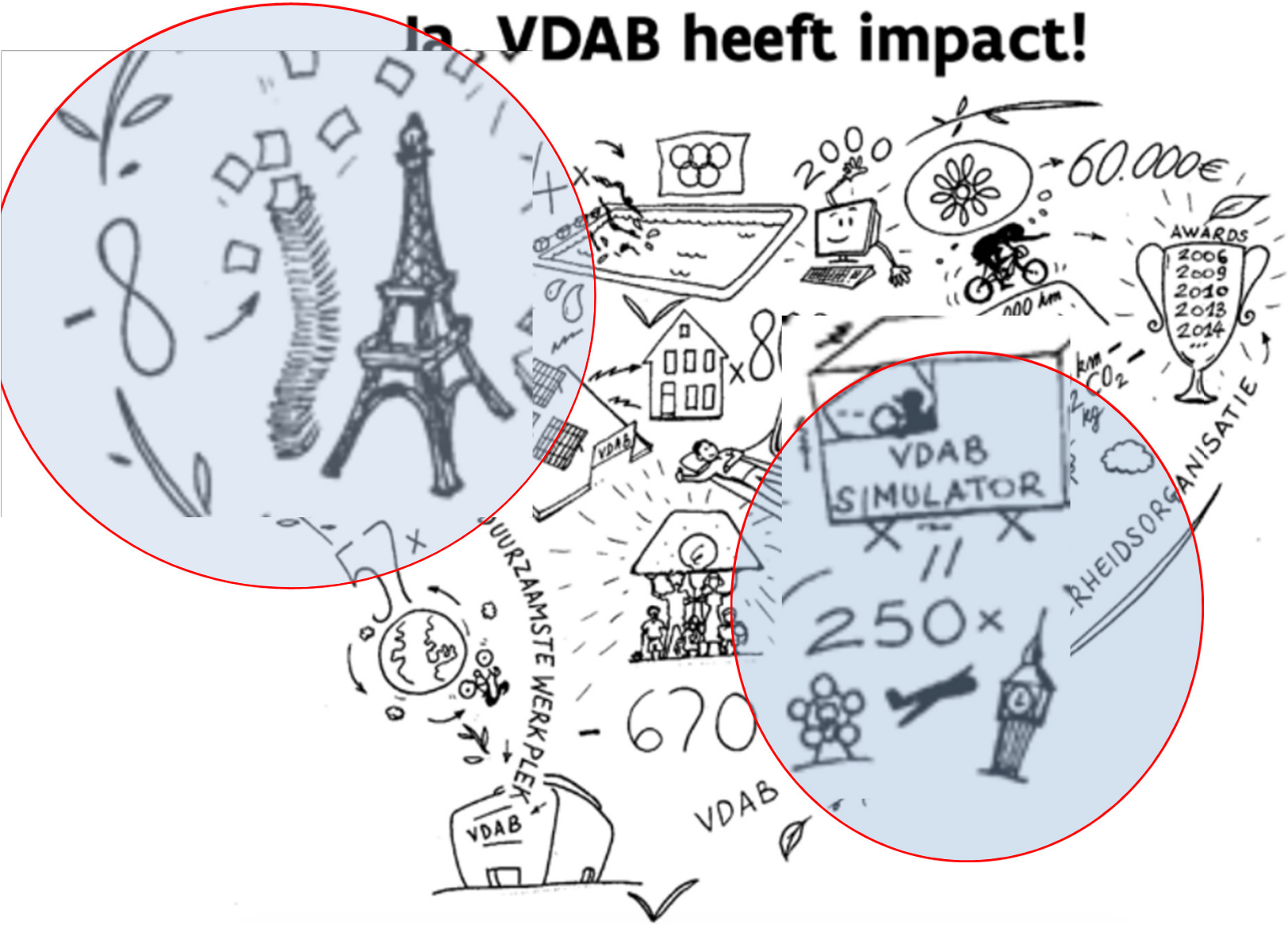
Ja, VDAB heeft impact!

Milieubewuste medewerkers

In VDAB heeft impact!

Onze mening?

VDAB

VDAB

samen sterk voor werk

Gebruik de SDG's als strategische tool om de juiste beslissingen te maken op het juiste moment. Beslissingen voor vastgoed en bouwprojecten, maar ook inrichting, HR en welzijn,...

**Maak NU de juiste duurzame keuzes –
Stel vragen en durf innoveren...**

VDAB

samen sterk voor werk

**DUURZAAM
ONDERNEMEN**

Een bewuste keuze van VDAB